

**ΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ υπ' αριθμ. 109/2019
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Ε' Τμήματος
Συνεδρίαση της 8^{ης} Μαΐου 2019**

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Μεταξία Ανδροβιτσανέα, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη: Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Βασιλική Πανταζή, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριος Μακαρονίδης, Γεώργιος Γρυλωνάκης και Ιωάννης Χατζηνέκουρας, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Αικατερίνη Πουλίδου, Πάρεδρος του Ν.Σ.Κ.

Αριθμός ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. ΔΙΔΑΔ/Φ.57/435/οικ.40715/5.11.2018 έγγραφο του Τμήματος Πειθαρχικής Ευθύνης και Δεοντολογίας της Διεύθυνσης Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού του Υπουργείου Διοικητικής Ανασυγκρότησης

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται, ενόψει των κειμένων διατάξεων και του προκύπτοντος από το έγγραφο του ερωτήματος και των στοιχείων που συνοδεύουν αυτό πραγματικού της υποθέσεως το εξής:

«Εάν για την παροχή εργασίας ή έργου από δημοσίους υπαλλήλους σε φορείς του δημοσίου ή ν.π.δ.δ. απαιτείται άδεια άσκησης ιδιωτικού έργου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 του Υπαλληλικού Κώδικα.»

Επί του ως άνω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Ε' Τμήμα) γνωμοδότησε ως ακολούθως:

Ιστορικό

Από το έγγραφο της ερωτώσας υπηρεσίας και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό:

1.Ο Ο.Α. είναι υπάλληλος του Υπουργείου Υποδομών με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου στην Δ/ση Δ18, ειδικότητας ΠΕ Περιβάλλοντος. Με την υπ' αριθμ. πρωτ. 4654/1.2.2018 πράξη του Πρύτανη ανανεώθηκε κατ' εφαρμογή των άρθρων 5 του π.δ. 407/80, 28 παρ.3 του ν. 4386/2016 και 84 παρ. 16 εδ. α' του ν. 4485/2017 σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου που είχε αυτός συνάψει με το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (Ε.Μ.Π.) ως έκτακτο διδακτικό προσωπικό για το χρονικό διάστημα από 1.2.2018 έως 31.8.2018 προκειμένου να διδάξει το μάθημα «Στοιχεία Δικαίου και Τεχνική Νομοθεσία» στη Σχολή Εφαρμοσμένων Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών (11/13.11.2017 απόφαση Συγκλήτου Ε.Μ.Π., από 30.11.2017 απόφαση Γενικής Συνέλευσης της ανωτέρω Σχολής και από 1.2.2018 ανανέωση σύμβασης εργασίας)

Η Επίτροπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου με την υπ' αριθμ. 28/28.6.2018 πράξη της αρνήθηκε να θεωρήσει το υπ' αριθμ. 164 χρηματικό ένταλμα πληρωμής, ποσού 1.395,66 ευρώ, οικονομικού έτους 2018, που εκδόθηκε από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (Ε.Μ.Π.) με φερόμενο δικαιούχο τον Ο.Α. και αφορούσε δαπάνη αποζημίωσης λόγω ανανέωσης σύμβασης του ανωτέρω ως έκτακτο διδακτικό προσωπικό του π.δ. 407/1980, με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, για την εκτέλεση διδακτικού, ερευνητικού και εξεταστικού έργου, κατά μερική απασχόληση, για το χρονικό διάστημα από 1.2.2018 έως 31.8.2018, σε εκτέλεση της από 1.2.2018 σύμβασης εργασίας, που αφορά το χρονικό διάστημα από 1.2.2018 έως 31.8.2018.

Ως αιτιολογία της αρνήσεως της, η Επίτροπος προέβαλε ότι η εντελλόμενη με το υπό κρίση χρηματικό ένταλμα πληρωμής δαπάνη δεν είναι νόμιμη και το επίμαχο χρηματικό ένταλμα δεν μπορεί να θεωρηθεί, διότι η απασχόληση του φερόμενου ως δικαιούχου Ο.Α., ως έκτακτο εκπαιδευτικό προσωπικό στο ΕΜΠ, είναι μη νόμιμη, εφόσον δεν τηρήθηκε η οριζόμενη στο άρθρο 31 του ν. 3528/2007 διαδικασία για τη νόμιμη άσκηση διδακτικού έργου από δημόσιο υπάλληλο.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην ανωτέρω πράξη της Επιτρόπου, αφενός μεν, από την προσκομιζόμενη υπ' αριθμ. πρωτ.1049/15.6.2018 βεβαίωση της Δ/σης Δ18 του Υπουργείου Υποδομών στην οποία απασχολείται ο Ο.Α. περί ενημέρωσης και έγκρισης της εν λόγω άσκησης διδακτικού έργου στο Ε.Μ.Π. δεν

προκύπτει ότι αυτή εκδόθηκε μετά από σύμφωνη γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου, αφετέρου δε, η σύμφωνη αιτιολογημένη γνώμη του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου απαιτείται ανεξαρτήτως της νομικής μορφής του εργοδότη, ήτοι του αν το προς ανάθεση διδακτικό έργο παρέχεται σε ιδιώτη εργοδότη ή στο Δημόσιο, σε Ο.Τ.Α. ή σε ν.π.δ.δ. όπως είναι τα ΑΕΙ. Μέσω δε των υπ' αριθμ. πρωτ. Δ2Α 1066756 ΕΞ 2014/28.4.2014 και ΔΙΔΑΔ/Φ.57/335/4060/2.6.2014 ερμηνευτικών εγκυκλίων των Υπουργείων Οικονομικών και Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (νυν Διοικητικής Ανασυγκρότησης), αντιστοίχως, σύμφωνα με τις οποίες η άσκηση διδακτικού έργου στο Δημόσιο δεν αποτελεί άσκηση ιδιωτικού έργου με αμοιβή και, επομένως, δεν απαιτείται η τήρηση της διαγραφόμενης στο άρθρο 31 του ν.3528/2007 διαδικασίας, δεν εισάγονται δεσμευτικοί κανόνες δικαίου, αλλά μόνο μέσω της νομοθετικής οδού, με την θέσπιση σχετικών κανόνων δικαίου.

Ο ανωτέρω υπάλληλος με την από 26.9.2018 αίτησή του προς το Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης ζητά τη διευθέτηση του θέματος αυτού με νομική ρύθμιση.

Ενόψει της αιτήσεως αυτής καθώς και άλλων σχετικών ερωτημάτων υπηρεσιών, όπως αναφέρεται στο υπ' αριθμ. πρωτ. ΔΙΔΑΔ/Φ.57/435/ οικ. 40715/5.11.2018 έγγραφο της ερωτώσας υπηρεσίας, ετέθη το ανωτέρω ερώτημα.

Νομοθετικό πλαίσιο

2. Στο άρθρο 104 παρ.1 του ισχύοντος Συντάγματος ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 104

«1. Κανένας από τους υπαλλήλους που αναφέρονται στο προηγούμενο άρθρο δεν μπορεί να διοριστεί σε άλλη θέση δημόσιας υπηρεσίας ή οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή δημόσιας επιχείρησης ή οργανισμού κοινής ωφέλειας. Κατ' εξαίρεση μπορεί να επιτραπεί με ειδικό νόμο ο διορισμός και σε δεύτερη θέση, εφόσον τηρούνται οι διατάξεις της επόμενης παραγράφου.»

3. Στο άρθρο 1 παρ. 1 και 2 του ν. 1256/1982 «Για την πολυθεσία, την πολυαπασχόληση και την καθιέρωση ανωτάτου ορίου απολαβών στο δημόσιο τομέα καθώς και για το Ελεγκτικό Συνέδριο, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 65) ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 1

«Πολυθεσία

1. Απαγορεύεται στους λειτουργούς ή υπαλλήλους έμμισθους και άμισθους πολιτικούς και στρατιωτικούς ή μισθωτούς που απασχολούνται στο Δημόσιο και τα Κρατικά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου του άρθρου 9 του ν. 1232/1982 για την «επιαναφορά σε ισχύ τροποποίηση και συμπλήρωση των διατάξεων του Ν.Δ. 4352/1964 και άλλες διατάξεις» και, άσχετα από τη φύση της σχέσης που τους συνδέει με το Δημόσιο ή το νομικό πρόσωπο, να διορισθούν ή προσληφθούν και σε δεύτερη θέση ή απασχόληση στο δημόσιο τομέα αυτό, τόσο στην ημεδαπή, όσο και στην αλλοδαπή.

2. Ως δεύτερη θέση ή απασχόληση κατά την προηγούμενη παράγραφο δεν νοείται η συμμετοχή σε ειδικό διοικητικό δικαστήριο, ή συμβούλιο, ή επιτροπή ή ομάδα εργασίας, μόνιμης ή ευκαιριακής μορφής όταν η απασχόληση σ' αυτά δεν είναι πλήρης και έμμισθη.

Επίσης ως δεύτερη απασχόληση δεν νοείται η απασχόληση που δεν είναι κατά πλήρες ωράριο εργασίας, εφόσον η καταβαλλόμενη για αυτή ακαθάριστη αμοιβή δεν υπερβαίνει το βασικό μισθό του 6^{ου} βαθμού και το σύνολο των καθαρών τακτικών απολαβών και από τις δύο απασχολήσεις ή τη θέση και τη μερική απασχόληση δεν υπερβαίνει το διπλάσιο του βασικού μισθού του 2^{ου} βαθμού. Η πολλαπλή απασχόληση επιτρέπεται με τον περιορισμό ότι το σύνολο των καθαρών τακτικών απολαβών δεν μπορεί να υπερβαίνει το βασικό μισθό του 3^{ου} βαθμού. Σε περίπτωση υπέρβασης του ορίου αυτού περικρίπτεται το επιπλέον από τις απολαβές της θέσης στο Δημόσιο και, αν και οι δύο θέσεις ή απασχολήσεις ανήκουν στο Δημόσιο, από τη χρονικά δεύτερη θέση ή απασχόληση.

3. Η απαγόρευση ισχύει επίσης για :

α) τους αναπήρους μειωμένης οράσεως ή τυφλούς για τους οποίους δεν συνυπολογίζεται το επίδομα ανικανότητας

β) τους ιερείς, δασκάλους ή ιερείς καθηγητές που υπηρετούν μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος

γ) τους πολύτεκνους και

δ) τους συνταξιούχους που θεμελίωσαν δικαίωμα συντάξεως βάσει υπηρεσίας τους σε θέση του κατά την παρ. 1 του παρόντος άρθρου δημοσίου τομέα, εφ' όσον οι ακαθάριστες αποδοχές όλων των πιά πάνω κατηγοριών υπερβαίνουν το όριο των 3/5 των ακαθάριστων αποδοχών του Προέδρου του Αρείου Πάγου.

Προκειμένου για τους πολύτεκνους που υπερβαίνουν το παραπάνω όριο, επιτρέπεται η κατοχή δεύτερης θέσης ή απασχόλησης με περιορισμό των ακαθάριστων αποδοχών τους μέχρι του ορίου αυτού. Για όσους έχουν από τρία μέχρι τέσσερα ανήλικα παιδιά το όριο του προηγούμενου εδαφίου αυξάνεται στα 3/5 και για όσους έχουν από πέντε ανήλικα παιδιά και πάνω αυξάνεται στα 4/5»

4.Στον Κώδικα Κατάστασης Δημόσιων Πολιτικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ΝΠΔΔ, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν. 3528/2007 (ΦΕΚ Α' 26/9.2.2007), ορίζονται τα ακόλουθα:

Άρθρο 1

« Αρχές του Υπαλληλικού Κώδικα

Σκοπός του παρόντος Κώδικα είναι η καθιέρωση ενιαίων και ομοιόμορφων κανόνων που διέπουν την πρόσληψη και την υπηρεσιακή κατάσταση των πολιτικών διοικητικών υπαλλήλων, σύμφωνα ιδίως με τις αρχές της ισότητας, της αξιοκρατίας και της κοινωνικής αλληλεγγύης, και την ανάγκη διασφάλισης της μέγιστης δυνατής απόδοσης κατά την εργασία τους».

ΜΕΡΟΣ Β΄ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ – ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ – ΚΩΛΥΜΑΤΑ – ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Άρθρο 24

« Πίστη στο Σύνταγμα

Ο Υπάλληλος είναι εκτελεστής της θέλησης του Κράτους, υπηρετεί μόνο το λαό και οφείλει πίστη στο Σύνταγμα και αφοσίωση στην Πατρίδα και τη Δημοκρατία».

Άρθρο 27

«Συμπεριφορά υπαλλήλου

1. Ο υπάλληλος οφείλει να συμπεριφέρεται εντός, και εκτός της υπηρεσίας κατά τρόπο ώστε να καθίσταται άξιος της κοινής εμπιστοσύνης...»

Άρθρο 29

«Χρόνος παροχής εργασίας

Ο υπάλληλος παρέχει την εργασία του μέσα στον οριζόμενο από τις κείμενες γενικές ή ειδικές διατάξεις χρόνο. 2. Εφόσον έκτακτες και εξαιρετικές υπηρεσιακές ανάγκες το

επιβάλλουν, ο υπάλληλος οφείλει να εργαστεί και πέρα από το χρόνο εργασίας ή σε μη εργάσιμες ημέρες ...»

Άρθρο 30

«Καθήκοντα υπαλλήλου

Ο υπάλληλος εκτελεί τα καθήκοντα του κλάδου ή της ειδικότητάς του....»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Άρθρο 31

«Άσκηση ιδιωτικού έργου με αμοιβή

1. Μετά από άδεια ο υπάλληλος μπορεί να ασκεί ιδιωτικό έργο ή εργασία με αμοιβή, εφόσον συμβιβάζεται με τα καθήκοντα της θέσης του και δεν παρεμποδίζει την ομαλή εκτέλεση της υπηρεσίας του.
2. Η άδεια χορηγείται για συγκεκριμένο έργο ή εργασία μετά από σύμφωνη αιτιολογημένη γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου και μπορεί να ανακαλείται με τον ίδιο τρόπο. Η άδεια στους υπαλλήλους του Δημοσίου χορηγείται από τον οικείο υπουργό και στους υπαλλήλους των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου από το ανώτατο μονομελές όργανο διοίκησης και αν δεν υπάρχει τέτοιο όργανο, από τον πρόεδρο του συλλογικού οργάνου διοίκησης.
3. Δεν επιτρέπεται στον υπάλληλο η κατ' επάγγελμα άσκηση εμπορίας.
4. Ειδικές απαγορευτικές διατάξεις διατηρούνται σε ισχύ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΑ ΕΡΓΑ Η ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ

Άρθρο 35

«Κατοχή δεύτερης θέσης

1. Απαγορεύεται ο διορισμός υπαλλήλου, με οποιαδήποτε σχέση, σε δεύτερη θέση:
  - α) δημοσίων υπηρεσιών,
  - β) νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου,
  - γ) Ο.Τ.Α., συμπεριλαμβανομένων και των ενώσεων αυτών,
  - δ) δημοσίων επιχειρήσεων και δημοσίων οργανισμών,
  - ε) νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται τακτικώς, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, από κρατικούς πόρους κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους ή το κράτος κατέχει το 51% τουλάχιστον του μετοχικού τους κεφαλαίου και

στ) νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, που ανήκουν στα υπό στοιχεία β', γ', δ' και ε' νομικά πρόσωπα ή επιχορηγούνται από αυτά τακτικώς, κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις ή κατά τα οικεία καταστατικά ή που τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα κατέχουν το 51% τουλάχιστον του μετοχικού τους κεφαλαίου.

2. Διατάξεις ειδικών νόμων που επιτρέπουν το διορισμό σε δεύτερη θέση εξακολουθούν να ισχύουν.

3. Ο υπάλληλος που κατά παράβαση των διατάξεων των παραπάνω παραγράφων διορίζεται σε δεύτερη θέση και αποδέχεται το διορισμό του θεωρείται ότι παραιτείται αυτοδίκαια από την πρώτη θέση»

ΜΕΡΟΣ Ε΄ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

ΤΜΗΜΑ Α΄ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΙΝΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 106

«Πειθαρχικό παράπτωμα

Το πειθαρχικό παράπτωμα συντελείται με υπαίτια πράξη ή παράλειψη του υπαλλήλου που μπορεί να του καταλογισθεί»

Άρθρο 107

« Απαρίθμηση πειθαρχικών παραπτωμάτων

Πειθαρχικά παραπτώματα είναι: .... κε) η άσκηση εργασίας ή έργου με αμοιβή χωρίς προηγούμενη άδεια της υπηρεσίας ...»

5. Στο άρθρο 14 παρ.1 του π.δ. 410/1988 «Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας που αφορούν το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου του Δημοσίου ....» (ΦΕΚ 191 Α'), όπως ισχύει, ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 14

«Καθήκοντα, περιορισμοί και αστική ευθύνη

1.Οι διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά για τα θεμελιώδη καθήκοντα, τους περιορισμούς και την αστική ευθύνη των δημόσιων πολιτικών διοικητικών υπαλλήλων εφαρμόζονται ανάλογα και για το προσωπικό του κεφαλαίου αυτού, με εξαίρεση την εντοπιότητα.»

6. Στο άρθρο 4 παρ.1 και 2 του ν. 983/1979 «περί τροποποιήσεως διατάξεων τινών του ν. 646/1977 περί μεταγραφής φοιτητών Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων ρυθμίσεως θεμάτων διατάξεων» (ΦΕΚ Α' 244) ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 4

« Βαθμίδες κυρίου διδακτικού προσωπικού Α.Ε.Ι

1. Εις το Πανεπιστήμιον και το Πολυτεχνείον Κρήτης, ως και εις τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, τα οποία θα ιδρυθούν εις το μέλλον, δύναται δια Προεδρικών Διαταγμάτων εκδιδόμενων προτάσει του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων μετά γνώμην της οικείας Συγκλήτου ή του διοικούντος το Ίδρυμα αντιστοίχου Συλλογικού Οργάνου, να ορίζονται οι βαθμίδες του κυρίου διδακτικού προσωπικού.

2. Δια των αυτών Προεδρικών Διαταγμάτων καθορίζονται τα προσόντα και οι λοιπαί προϋποθέσεις, ως και η διαδικασία δια την εκλογήν ή μετάκλησιν των μελών των διαφόρων βαθμίδων του κυρίου διδακτικού προσωπικού των ανωτέρω ιδρυμάτων, η εν γένει υπηρεσιακή κατάστασις αυτών (μόνιμος, επί θητεία, ή επί συμβάσει), αι αρμοδιότητες, τα καθήκοντα, τα δικαιώματα και αι υποχρεώσεις, ως και πάσα άλλη λεπτομέρεια, αφορώσα εις το εν λόγω προσωπικόν...»

7. Κατ' εξουσιοδότηση των ανωτέρω διατάξεων εκδόθηκε το π.δ. 407/1980 «περί του κυρίου διδακτικού προσωπικού και του τρόπου εκλογής αυτού εις το Πανεπιστήμιον και το Πολυτεχνείον Κρήτης» (ΦΕΚ Α' 112) το οποίο, στο άρθρο 5 παρ. 1, 2 και 3 προβλέπει τα εξής:

Άρθρο 5

«1. Επιστήμονες ανεγνωρισμένου επιστημονικού κύρους είτε κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, είτε εξαιρετικής τεχνικής εμπειρίας δύναται να προσλαμβάνονται δια πράξεως του οικείου Πρυτάνεως ή του αντιστοίχου Οργάνου Διοικήσεως, εκδιδόμενης μετ' απόφασιν της οικείας Σχολής, επί σχέσει εργασίας ιδιωτικού δικαίου ωρισμένου χρόνου δια την διεξαγωγήν διδακτικού, ερευνητικού και οργανωτικού έργου καθοριζομένου δια συμβάσεως ...

2. Η διάρκεια της συμβάσεως καθορίζεται μέχρις ενός Πανεπιστημιακού έτους κατά περίπτωσιν, αναλόγως προς τας ανάγκασ της οικείας Σχολής, δύναται αύτη να

ανανεούται ή παρατείνεται, πλην όμως ο συνολικός χρόνος προσλήψεως δεν δύναται να υπερβεί τα τρία (3) πανεπιστημιακά έτη.

3. Η απασχόλησις των ανωτέρω δύναται να είναι πλήρης ή μερική»

8. Περαιτέρω, με το άρθρο 79 παρ. 6 περ. ιδ΄ του ν. 1566/1985 «Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄167) με το οποίο η ανωτέρω διάταξη επανατέθηκε σε ισχύ κατόπιν της καταργήσεώς της με το άρθρο 44 παρ. 2 περ. ιι΄ του ν. 1268/1982 (Α΄87) ορίζονται τα ακόλουθα:

Άρθρο 79

«1. ..... 2..... 3..... 4..... 5.....

α) έως και ιγ)

6 .....

ιδ) Το άρθρο 5 του π.δ. 407/1980 «περί του κυρίου διδακτικού προσωπικού κ.λ.π.» του Πανεπιστημίου και του Πολυτεχνείου Κρήτης (ΦΕΚ 112Α / 9.5.80) εξακολουθεί να ισχύει και επεκτείνεται η ισχύς του στα νεοσύστατα πανεπιστήμια Αιγαίου, Ιονίου και Θεσσαλίας, καθώς και σε κάθε νεοϊδρυόμενο τμήμα όλων των Α.Ε.Ι. της χώρας. Για τους προσλαμβανόμενους σύμφωνα με το άρθρο αυτό δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 1 και 3 του ν. 1256/1982.»

9. Εξάλλου, με το άρθρο 2 παρ. 1 περ. δ΄ του ν. 1674/1986 «Ρύθμιση θεμάτων Α.Ε.Ι. και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄ 203) ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 2

«Ρύθμιση θεμάτων διδασκαλίας σε Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι.

1. α) .... β) ..... γ) .....

δ) Οι διατάξεις του άρθρου 5 του π.δ. 407/1980 «περί του κυρίου διδακτικού προσωπικού κ.λ.π. του Πανεπιστημίου και του Πολυτεχνείου Κρήτης (ΦΕΚ 112/9.5.80 τ.Α΄) εφαρμόζονται κατ' αναλογία σε όλα τα Α.Ε.Ι. της χώρας προκειμένου για ανάθεση διδασκαλίας σε οποιοδήποτε μέλος του Δ.Ε.Π. άλλου Α.Ε.Ι. ή και σε μέλη του Εκπαιδευτικού Προσωπικού των Τ.Ε.Ι. τα οποία έχουν ισοδύναμα προσόντα και πάντως οπωσδήποτε διδακτορικό δίπλωμα»

10. Στη συνέχεια, με το άρθρο **81 παρ. 29 του ν. 4009/2011** (ΦΕΚ Α'195) υπό τον τίτλο «Καταργούμενες διατάξεις», με το οποίο ορίζεται ότι: «Με την επιφύλαξη των μεταβατικών διατάξεων των άρθρων 76 έως και 80, καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη που βρίσκεται σε αντίθεση προς τις διατάξεις του παρόντος νόμου και, ιδίως: (...) 29. το π.δ. 407/1980 (...)», καταργήθηκε το π.δ. 407/1980, υπό την επιφύλαξη όμως της διατάξεως του άρθρου **80 παρ. 6 του ίδιου νόμου** υπό τον τίτλο «Λοιπές μεταβατικές διατάξεις», σύμφωνα με την οποία: «Οι διατάξεις του άρθρου 5 του π.δ. 407/1980 (Α'112) και του άρθρου 19 του ν. 1404/1983 (Α'173) εφαρμόζονται στα Πανεπιστήμια και τα Τ.Ε.Ι., αντίστοιχα έως την έκδοση των Οργανισμών τους»

11. Ακολούθως, με το άρθρο **28 παρ. 3 του ν. 4386/2016** (Α'83/11.5.2016) υπό τον τίτλο «Ρύθμιση θεμάτων για την εύρυθμη λειτουργία των Πανεπιστημίων και των Τ.Ε.Ι.» ρυθμίσθηκε εκ νέου η έκταση εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 5 του π.δ. 407/1980, ως εξής: «Οι διατάξεις του άρθρου 5 του π.δ. 407/1980 (Α'112), για την πρόσληψη επιστημόνων αναγνωρισμένου επιστημονικού κύρους, είτε κατόχων διδακτορικού διπλώματος είτε εξαιρετικής τεχνικής ή καλλιτεχνικής εμπειρίας με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου για τη διεξαγωγή διδακτικού, ερευνητικού και επιστημονικού έργου εφαρμόζονται κατ' αναλογία σ' όλα τα Α.Ε.Ι. της χώρας και στο σύνολο των Τμημάτων τους και δεν αφορούν μόνο μέλη ΔΕΠ ή ΕΠ ή καθηγητές ή υπηρετούντες Λέκτορες. Η περίπτωση δ' της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 1674/1986 (Α' 203) καταργείται»

12. Τέλος, με το άρθρο **88 παρ. β. του ν. 4485/2017** (ΦΕΚ Α'114/4.8.2017) υπό τον τίτλο «Καταργούμενες διατάξεις», με το οποίο ορίζεται ότι: «Καταργούνται οι εξής διατάξεις: α (...) β (...) και η παρ. 6 του άρθρου 80 του ν. 4009/2011», καταργήθηκε η παρ. 6 του άρθρου 80 του ν. 4009/2011, ενώ με άρθρο **84 παρ. 16 α) του ίδιου νόμου** υπό τον τίτλο «Τελικές και μεταβατικές διατάξεις Κεφαλαίων Α' έως Ε'» ορίζεται ότι: «Οι διατάξεις του άρθρου 5 του π.δ. 407/1980 (Α'112) και του άρθρου 19 του ν. 1404/1983 (Α'173) εφαρμόζονται στα Πανεπιστήμια και τα Τ.Ε.Ι. αντίστοιχα»

Ερμηνεία και Εφαρμογή διατάξεων

13. Με την διάταξη του άρθρου 5 του π.δ. 407/1980 με την οποία διαχρονικά επιδιώχθηκε η προσωρινή κάλυψη ειδικών και έκτακτων αναγκών των Α.Ε.Ι. επιτρέπεται η πρόσληψη των ανωτέρω επιστημόνων με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού

δικαίου ορισμένου χρόνου κατά παρέκκλιση του γενικού απαγορευτικού κανόνα, που εισήχθη με τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 1 και 3 του ν. 1256/1982, σύμφωνα με τις οποίες δεν επιτρέπεται στους λειτουργούς και υπαλλήλους του Δημοσίου και του δημόσιου τομέα να διορισθούν ή να προσληφθούν σε δεύτερη θέση ή απασχόληση. Κατά τη ρητή διάταξη του άρθρου 79 παρ. 6 εδ ιδ' του ν. 1566/1985, δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση αυτή ο απαγορευτικός κανόνας του άρθρου 1 παρ. 1 και 3 του ν. 1256/1982 και συνεπώς η πρόσληψη στα Α.Ε.Ι. σύμφωνα με το ανωτέρω διάταγμα όσων υπηρετούν ήδη στο δημόσιο τομέα αποτελεί μία ειδικότερη κατηγορία επιτρεπτής κατοχής δεύτερης θέσης, δεδομένου ότι διαφορετικά θα ενέπιπτε στη σχετική συνταγματική απαγόρευση του άρθρου 104 παρ. 1. Αποτελεί συνεπώς το διάταγμα αυτό στο σημείο τούτο έναν ειδικό νόμο που προβλέπει το διορισμό σε δεύτερη θέση, ώστε η κατοχή της από τους ήδη υπαλλήλους του δημόσιου τομέα να θεωρείται σύμφωνη με τις ανωτέρω συνταγματικές διατάξεις που σκοπό έχουν την απαγόρευση της πολυθεσίας.

Οι διατάξεις του άρθρου 5 του π.δ. 407/1980 ισχύουν για την πρόσληψη του Ο.Α, καθόσον σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ 3 του ν. 4386/2016 εφαρμόζονται κατ' αναλογία σ' όλα τα Α.Ε.Ι της χώρας και στο σύνολο των Τμημάτων τους και δεν αφορούν μόνο μέλη ΔΕΠ ή ΕΠ ή καθηγητές ή υπηρετούντες λέκτορες (Α.Δ.Σ.Δ.Δ. 11/2017 σκ. 2^η), ενώ εξάλλου, κατόπιν της κατ' άρθρο 88 παρ. β του ν. 4485/2017 κατάργηση της ρύθμισης του άρθρου 80 παρ. 6 του ν. 4009/2011 περί κατ' εξαίρεση επιτρεπτής πρόσληψης επιστημόνων στα Α.Ε.Ι με τη διαδικασία του άρθρου 5 του π.δ. 407/1980 μέχρι την έκδοση των Οργανισμών τους, οι εν λόγω διατάξεις του π.δ. εφαρμόζονται πλέον, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 84 παρ. 16 α), στα Πανεπιστήμια χωρίς τον ανωτέρω περιορισμό. Συνεπώς, νομίμως, κατ' εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων, με την υπ' αριθμ. πρωτ. 4654/1.2.2018 πράξη του Πρύτανη ανανεώθηκε σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου που είχε ο Ο.Α συνάψει με το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο.

14. Η απαγόρευση της κατοχής δεύτερης θέσης στο δημόσιο τομέα που θέτει η παράγραφος 1 του άρθρου 104 του Συντάγματος και υλοποιεί ο ν. 1256/1982 αποβλέπει στην καταπολέμηση της πολυθεσίας ως αντικειμένης στην κοινωνική δικαιοσύνη (δικαιότερη κατανομή του κοινωνικού εισοδήματος και περιορισμός της ανεργίας) και το συμφέρον της Διοίκησης (βλ. *Εισηγητική έκθεση, Ελ. Συν. Πράξη 27/ Συν. 6^η/6.3.2018 σελ. 6^η και Σ.Τ.Ε. 3904/2000 σκ. 5^η*). Η ρύθμιση των διατάξεων του

άρθρου 31 του Υ.Κ., με τις οποίες σκοπείται η εύρυθμη λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών και η αποφυγή επιδείξεως παραμελήσεως των κυρίων καθηκόντων των υπαλλήλων, ισχύει ανεξάρτητα από τις ανωτέρω διατάξεις (και Υ.Κ. αρθ. 35) που ρυθμίζουν ζητήματα σχετικά με την πολυθεσία και την πολυαπασχόληση των υπαλλήλων (Ελ. Συν ΚΠΔΕ στο Ι Τμ. 208/2014 και 220/2015, οι οποίες εφαρμόζουν το άρθρο 31 του ΥΚ και το ομοίου περιεχομένου άρθρο 38 του ν. 3584/2007 σε περιπτώσεις υπαλλήλων δημοσίου ή ν.π.δ.δ. και ο.τ.α πρώτου και δεύτερου βαθμού, που επιτρεπτός κατά παρέκκλιση των διατάξεων του ν. 1256/1982 περί πολυθεσίας απασχολούνται κατά τη διαδικασία του άρθρου 5 του π.δ. 407/1980 με την παροχή διδακτικού έργου σε δημόσια Α.Ε.Ι, *πρβλ 166/2016*, η οποία εφαρμόζει το άρθρο 38 του ν. 3584/2007 σε δημοτικό υπάλληλο που επιτρεπτός κατά παρέκκλιση των διατάξεων του ν. 1256/1982 περί πολυθεσίας απασχολείται με την ιδιότητα του μουσικού σε δημοτικό ν.π.δ.δ με σύμβαση εργασίας ι.δ.ο.χ., *196/2017, 222/2018, 43/2018, 246/2013, 59/2010*).

Συνεπώς, όταν συντρέχει περίπτωση κατοχής επιτρεπτής κατά νόμο δεύτερης θέσης στο δημόσιο τομέα, ως εν προκειμένω, δεν αναιρείται η υποχρέωση του υπαλλήλου να ζητήσει την κατ' άρθρο 31 Υ.Κ. άδεια, δεδομένου ότι μπορεί μεν ο νομοθέτης να προβλέπει με την ειδική διάταξη του άρθρου 79 παρ. 6 εδ. ιδ' του ν.1566/1985 τη σύννομη κατάληψη δεύτερης θέσης, κρίνοντας ότι κάτι τέτοιο αποτελεί μία ειδικότερη κατηγορία επιτρεπτής κατοχής δεύτερης θέσης κατά παρέκκλιση του γενικού απαγορευτικού κανόνα της διπλοθεσίας, πλην όμως στην ειδική διάταξη αυτή δεν αντιμετωπίζεται το ζήτημα του κατά πόσον ο υπάλληλος μπορεί ν' ανταπεξέλθει κατά τρόπο άρτιο στην εκτέλεση των κυρίων καθηκόντων του παρά την απασχόλησή του και με τα καθήκοντα της δεύτερης θέσης, πράγμα που διασφαλίζεται εκ των προτέρων με την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 31 Υ.Κ. Και τούτο, ανεξαρτήτως της συνδρομής στην εκάστοτε περίπτωση πειθαρχικής ευθύνης του ενδιαφερομένου υπαλλήλου, η οποία αντιμετωπίζει το πρόβλημα της πλημμελούς εκτέλεσης των καθηκόντων της κύριας θέσης κατασταλτικά.

15. Περαιτέρω δε, ένεκα του ανωτέρω σκοπού που επιδιώκουν οι διατάξεις του άρθρου 31 του Υ.Κ. η παράλληλη άσκηση εκ μέρους του υπαλλήλου και άλλων καθηκόντων επιτρέπεται μόνον κατ' εξαίρεση, κατόπιν αδείας του αρμοδίου Υπουργού και μετά από έκφραση αιτιολογημένης και σύμφωνης γνώμης του Υπηρεσιακού Συμβουλίου, κατόπιν εκτιμήσεως από αυτό των συγκεκριμένων

περιστάσεων, έτσι ώστε να μην αποβαίνει σε βάρος των κυρίων καθηκόντων του υπαλλήλου και της ομαλής διεξαγωγής της δημόσιας υπηρεσίας. Η σύμβαση εκτέλεσης τέτοιας εργασίας από μέρους του υπαλλήλου χωρίς την άδεια του αρμοδίου Υπουργού, είναι άκυρη, καθόσον προσκρούει στην ανωτέρω απαγορευτική διάταξη και ανεξαρτήτως αν υφίσταται ενδεχομένως και πειθαρχική ευθύνη του υπαλλήλου (Εφ.Αθ. 9329/2002, 7975/1987).

Παρόμοιες ρυθμίσεις με τις διατάξεις του άρθρου 31 του Υ.Κ. περιείχε τόσο το άρθρο 31 του προϊσχύσαντος υπαλληλικού κώδικα (ν. 2683/1999), όσο και το άρθρο 77 του ακόμη παλαιότερου υπαλληλικού κώδικα (π.δ. 611/1977), και το άρθρο 51 του ν. 1811/1951.

Στο ρυθμιστικό πεδίο της διάταξης του άρθρου 31 του Υ.Κ., πέραν των μονίμων υπαλλήλων του Δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ., εμπíπτουν σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 14 παρ. 1 του π.δ. 410/1988 και οι απασχολούμενοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, όπως ο Ο.Α.

16. Κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 31 του Υ.Κ. μπορεί να χορηγηθεί σε δημόσιο υπάλληλο άδεια για άσκηση μιας εξωυπηρεσιακής επαγγελματικής δραστηριότητας με αμοιβή, κατόπιν αιτιολογημένης σύμφωνης γνώμης του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου, που ελέγχει εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για τη δυνατότητα άσκησης μιας τέτοιας δραστηριότητας. Στο πλαίσιο έλεγχου των προϋποθέσεων αυτών, το υπηρεσιακό συμβούλιο κρίνει, εάν η εν λόγω δραστηριότητα είναι συμβατή με τα καθήκοντα της θέσης του υπαλλήλου και δεν παρεμποδίζει την ομαλή εκτέλεση της υπηρεσίας, εάν εξ αυτής δεν μειώνεται το κύρος του υπαλλήλου, εάν μπορεί να παρασχεθεί σε τόπο και σε χρόνο που δεν θα επηρεάζουν τη δυνατότητά του να ανταποκριθεί στα κύρια καθήκοντα του και εάν το ιδιωτικό συμφέρον του υπαλλήλου από την άσκηση του ιδιωτικού έργου έρχεται σε σύγκρουση με το συμφέρον της υπηρεσίας (Δ.Εφ.Αθ. 673/2013 σκ.3^η, 936/2016 σκ. 3^η).

Όπως έχει γίνει δεκτό από την Ολομέλεια Διακοπών του Ν.Σ.Κ. με την υπ' αριθμ. 436/2012 γνωμοδότηση της, οι προϋποθέσεις έκδοσης από τη Διοίκηση της προβλεπόμενης άδειας είναι σωρευτικά οι εξής:

α) Η άδεια να αφορά σε συγκεκριμένο έργο ή εργασία, το οποίο πρέπει να προσδιορίζεται επακριβώς από τον υπάλληλο στη αίτησή του (τόπος, χρόνος, είδος και συνθήκες απασχόλησης), δεδομένου ότι σε περίπτωση αόριστου αιτήματος θα

ήταν αδύνατος ο επιβαλλόμενος έλεγχος της συνδρομής των νομίμων προϋποθέσεων, με συνέπεια την καταστρατήγηση της διάταξης του άρθρου 31 παρ. 1 του Υπαλληλικού Κώδικα (Γνμδ. Ολ. Διακοπών Ν.Σ.Κ. 382/2008, Γνμδ. Ν.Σ.Κ. 380/2009, 170/2008, 25/2008, 190/2007). Ιδιαίτερως τονίζεται ότι στην ως άνω αίτηση πρέπει να γίνεται ρητή και σαφής μνεία του χρόνου έναρξης και λήξης, δηλαδή της διάρκειας του αιτούμενου έργου ή εργασίας, ώστε να καθίσταται εφικτός ο έλεγχος από το αρμόδιο υπηρεσιακό συμβούλιο της συμβατότητας του έργου ή της εργασίας προς τα καθήκοντα της θέσης του υπαλλήλου ανά τακτά χρονικά διαστήματα ή και μετά την επέλευση οποιασδήποτε υπηρεσιακής μεταβολής π.χ. ανάθεσης στον υπάλληλο νέων καθηκόντων (πρβλ. Γνμδ. Ν.Σ.Κ. 447/2009).

β) Το ιδιωτικό έργο ή εργασία πρέπει να συμβιβάζεται με τα καθήκοντα της θέσης του υπαλλήλου, θα πρέπει δηλαδή να συνάδει με το αντικείμενο της αρμοδιότητας που ασκεί, να μην συγκρούεται το ιδιωτικό συμφέρον του υπαλλήλου προς το συμφέρον της υπηρεσίας και, γενικότερα, να μη μειώνει το κύρος της. Επισημαίνεται ότι, αν, από το κατά τα ανωτέρω υποβληθέν αίτημα του υπαλλήλου, προκύπτει η επιδίωξη παροχής ιδιωτικού έργου προς πρόσωπα των οποίων οι ενέργειες υπάγονται στις αρμοδιότητες της υπηρεσίας του, γεγονός που θα μπορούσε να προκαλέσει είτε σύγκρουση του ιδιωτικού του συμφέροντος προς τους εξυπηρετούμενους από την υπηρεσία αυτή σκοπούς, αλλά και, ευρύτερα, προς οποιονδήποτε άλλο θεμιτό σκοπό που έχει τεθεί προς προστασία του δημοσίου συμφέροντος, είτε και σύγχυση μεταξύ του δημοσίου καθήκοντός του και της κάθε φορά ασκούμενης από τον υπάλληλο ιδιωτικής δραστηριότητας, με εμφανή τον περαιτέρω κίνδυνο να τρωθεί το κύρος της δημόσιας υπηρεσίας, τότε το αιτηθέν έργο ή εργασία, πρέπει να θεωρηθεί ότι δεν συμβιβάζεται με τα καθήκοντα της θέσης του (Γνμδ. Ολ. Διακοπών Ν.Σ.Κ. 382/2008, Γνμδ. Ν.Σ.Κ. 380/2009, 170/2008, 25/2008).

γ) Το κατά τα ανωτέρω, εκτός του νομίμου ωραρίου λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών, αιτηθέν από τον υπάλληλο ιδιωτικό έργο ή εργασία να ασκείται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να μην παρακωλύει ή επηρεάζει την απρόσκοπτη άσκηση των καθηκόντων του και την εύρυθμη λειτουργία της υπηρεσίας του είτε αμέσως, με τη μείωση της προσφερόμενης στην υπηρεσία απόδοσης, είτε εμμέσως, με την ενδεχόμενη κόπωση που μπορεί να επιφέρει η άσκηση του ιδιωτικού έργου ή εργασίας και την συνεπακόλουθη απροθυμία ή παραμέληση άσκησης των κυρίων καθηκόντων του (Γνμδ. Ν.Σ.Κ. 447/2009, 380/2009 σελ. 13^η, 170/2008 σελ. 6^η και 7^η)

Έχει γίνει δεκτό ότι η παρεμπόδιση ή όχι της «ομαλής» εκτέλεσης της «υπηρεσίας» από την συμπληρωματική απασχόληση του υπαλλήλου σχετίζεται με τον ημερήσιο χρόνο άσκησης του «ιδιωτικού» έργου ή εργασίας και εναπόκειται στην κρίση του Υπηρεσιακού Συμβουλίου αν είναι ικανός να επιφέρει κόπωση στον υπάλληλο ώστε να εμποδίζεται ή να παραμελείται η εκτέλεση των κύριων υπηρεσιακών του καθηκόντων και να βλάπτονται έτσι τα συμφέροντα της υπηρεσίας, δεδομένου και του επιδιωκόμενου από τον Υπαλληλικό Κώδικα σκοπού της διασφάλισης της μέγιστης δυνατής απόδοσης του υπαλλήλου κατά την εργασία του (Γνμδ. Ν.Σ.Κ. 447/2009 σελ. 6^η, 170/2008 σελ. 7^η).

Ο έλεγχος της συνδρομής των κατά τα ανωτέρω προϋποθέσεων εναπόκειται στην ουσιαστική κρίση του εκάστοτε επιλαμβανόμενου υπηρεσιακού συμβουλίου, το οποίο, προκειμένου να αποφανθεί επί των αιτήσεων των ενδιαφερόμενων υπαλλήλων, προβαίνει στην αξιολόγησή τους και κατ' επέκταση, στην αποδοχή τους ή μη, με βάση τα, κατά περίπτωση τεθέντα ενώπιόν του πραγματικά στοιχεία (Γνμδ. Ν.Σ.Κ. 391/2010, 447/2009, 462/2008).

17. Στην έννοια της άσκησης ιδιωτικού έργου ή εργασίας, κατ' άρθρο 31 παρ.1 του Υ.Κ., του νόμου μη διακρίνοντος, εμπίπτει, εκτός από εκείνο που παρέχεται σε ιδιώτη εργοδότη και εκείνο που παρέχεται στο Δημόσιο ή σε δημόσιους φορείς (ν.π.δ.δ., ΟΤΑ κ.λ.π.), ακόμα δε και προς τον ίδιο τον φορέα κύριας απασχόλησης του υπαλλήλου, ανεξαρτήτως δηλαδή του ιδιωτικού ή δημόσιου χαρακτήρα του φορέα στον οποίο παρέχεται το έργο ή η εργασία, καθώς κρίσιμο προς τούτο είναι ότι παρέχεται για την εξυπηρέτηση αναγκών του τελευταίου που διαχωρίζονται σαφώς από τα καθήκοντα της υπαλληλικής θέσης αυτού. (Ελ. Συν. Πράξη Ι Τμ.24/2015 σελ. 4^η και νομολογία που παρατίθεται ανωτέρω παρ. 14).

18. Εν όψει των ανωτέρω, επιτρέπεται σε υπάλληλο του Δημοσίου και των ν.π.δ.δ. που διέπονται από τον Υπαλληλικό Κώδικα να παρέχει ιδιωτικό έργο ή εργασία με αμοιβή μόνο ύστερα από άδεια, που χορηγείται από τον οικείο Υπουργό ή το αρμόδιο όργανο της υπηρεσίας του, μετά από σύμφωνη αιτιολογημένη γνώμη του αρμοδίου υπηρεσιακού συμβουλίου, το οποίο ελέγχει την συνδρομή των προϋποθέσεων που η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 31 του Υ.Κ. σωρευτικά απαιτεί. Η γνωμοδότηση του υπηρεσιακού συμβουλίου προβλέπεται ως ουσιώδης τύπος της ανωτέρω διαδικασίας, αφού με αυτήν διαπιστώνεται, αφενός μεν, η συμβατότητα του

έργου ή της εργασίας με την υπηρεσιακή ιδιότητα του αιτουμένου υπαλλήλου και το κύρος της υπηρεσίας, αφετέρου δε, η δυνατότητα του τελευταίου να τα εκτελέσει χωρίς να παρεμποδίζεται η ομαλή εκτέλεση των υπηρεσιακών καθηκόντων του, καθώς και εάν μπορεί να γίνει σε τόπο και χρόνο που δεν θα επηρεάσουν τη δυνατότά του να ανταποκριθεί στα κύρια καθήκοντά του.

19. Η άδεια που απαιτείται για την άσκηση έργου ή εργασίας από υπάλληλο του Δημοσίου ή ν.π.δ.δ. αποσκοπεί, προεχόντως στη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών και στην αποφυγή επιδείξεως παραμελήσεως των κυρίων καθηκόντων του υπαλλήλου του φορέα προέλευσής του, χάριν του δημοσίου συμφέροντος, στον οποίο μάλιστα φορέα παρέχεται η δυνατότητα να κινήσει, υπό τις προϋποθέσεις του νόμου, ακόμα και την πειθαρχική δίωξη κατά του υπαλλήλου που παρέχει επ' αμοιβή έργο ή εργασία χωρίς να έχει τύχει της σχετικής αδείας (Σ.Τ.Ε. 3273/2014 σελ. 8^η και 9^η).

Η τήρηση της ως άνω διαδικασίας για τη νόμιμη άσκηση έργου ή εργασίας απαιτείται ανεξαρτήτως της νομικής μορφής του εργοδότη, ήτοι του αν το προς ανάθεση έργο ή εργασία παρέχεται σε ιδιώτη εργοδότη ή στο Δημόσιο, σε Ο.Τ.Α., ή σε ν.π.δ.δ. και τούτο διότι και στην δεύτερη περίπτωση δύναται να υπάρξουν περιπτώσεις που το παρεχόμενο έργο ή εργασία δεν είναι συμβατό με την υπηρεσιακή ιδιότητα του υπαλλήλου, που έρχεται σε σύγκρουση με τα καθήκοντα της υπαλληλικής του θέσης και που ασκείται κατά τέτοιο τρόπο με συνέπεια την πλημμελή εκπλήρωση των κυρίων καθηκόντων του, πράγμα που υπάρχει κίνδυνος να αποβεί σε βάρος της εύρυθμης και ομαλής διεξαγωγής της δημόσιας υπηρεσίας του φορέα προέλευσης του υπαλλήλου.

20. Στην προκειμένη περίπτωση, κάμπτεται μεν για τον Ο.Α η γενική απαγόρευση της διπλοθεσίας στο Δημόσιο λόγω εφαρμογής της ειδικής διάταξης του άρθρου 79 παρ. 6 εδ ιδ' του ν. 1566/1985 και επιτρέπεται αυτός να προσληφθεί παράλληλα στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο για την παροχή διδασκαλίας με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, όμως για τη νόμιμη σύναψη της σύμβασης αυτής απαιτείται η τήρηση της οριζόμενης στο άρθρο 31 του Υ.Κ. διαδικασίας, δηλαδή η έκδοση άδειας για την άσκηση της εν λόγω εργασίας από το αρμόδιο κατά νόμο όργανο ύστερα από σύμφωνη γνώμη του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου (Ελ. Συν. ΚΠΕΔ στο Ι Τμ. 208/2014 σελ. 13^η, 220/2015 σελ. 11^η). Και τούτο διότι, αφενός

μεν, το θεσμικό πλαίσιο που ρυθμίζει τα ζητήματα της πολυθεσίας αποβλέπει στην εξυπηρέτηση διαφορετικού σκοπού από εκείνον που εξυπηρετεί η απαίτηση χορήγησης αδείας στον υπάλληλο κατά το άρθρο 31 παρ. 1 του Υ.Κ., αφετέρου δε, είναι σύμφωνη με το σκοπό της ανωτέρω ερμηνευόμενης διάταξης καθώς αυτή ετέθη χάριν του δημοσίου συμφέροντος, του οποίου έκφανση αποτελεί η εύρυθμη λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών και η αποφυγή επιδείξεως παραμελήσεως των κυρίων καθηκόντων του υπαλλήλου του φορέα προέλευσης, λόγοι οι οποίοι, κατά τα προαναφερθέντα, υφίστανται όχι μόνο όταν το προς ανάθεση έργο ή εργασία παρέχεται σε ιδιώτη εργοδότη αλλά και όταν αυτό παρέχεται στο Δημόσιο ή σε δημόσιους φορείς (ν.π.δ.δ., ΟΤΑ κ.λ.π.), του νόμου μη διακρίνοντος ως προς το σημείο αυτό.

Απάντηση

21.Ενόψει των προεκτεθέντων, στο ανωτέρω ερώτημα αρμόζει, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, η απάντηση ότι για την παροχή έργου ή εργασίας με αμοιβή από υπάλληλο του Δημοσίου και των ν.π.δ.δ. που διέπονται από τον Υπαλληλικό Κώδικα στο Δημόσιο ή σε δημόσιους φορείς (ν.π.δ.δ., ΟΤΑ κ.λ.π.) απαιτείται άδεια άσκησης ιδιωτικού έργου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 του Υ.Κ., καθόσον η τήρηση της διαγραφόμενης από το νόμο διαδικασίας είναι ανεξάρτητη της νομικής μορφής του εργοδότη, ήτοι του αν το προς ανάθεση έργο ή εργασία παρέχεται σε ιδιώτη εργοδότη ή στο Δημόσιο ή σε δημόσιους φορείς (ν.π.δ.δ., ΟΤΑ κ.λ.π.).

Θεωρήθηκε

Αθήνα, 23/5-2019

Η Πρόεδρος του Τμήματος

Μεταξία Ανδροβιτσάνη
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

Αικατερίνη Πουλίδου
Πάρεδρος του Ν.Σ.Κ.